

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
Upravitelstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 v Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . K 180—
 polletno 90—
 3 mesečno 45—
 1 15—
 Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
 Na samo nismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ured. Gosp. Ana Podkrajšek Rogas
 Knaflcova ulica št. 5, 2. nadstropje, Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rekopisov ne vrača.
Posamezna številka velja 1 krono.
 Poština plačana v gotovini.

Prestolonaslednik regent Aleksander v Ljubljani.

Kraljeviču Aleksandru.

Kot lepa pravljica davnine, prepolna čara in miline, ki čudežno se nam glasi, da živel kraljevič je svoje dni, ki rešil je kraljčino zakleto iz zlobne zmajev moči . . . ta pravljica ni danes več varljiva, ta pravljica je danes istinitost živa!

O, domovina! tvoj osvoboditelj, ki spasil te je iz oblasti zmaja, svoboden ti je v objem prihaja!

Pozdravljen nam stotisočkrat!
 O, hrepeneli smo po Tebi, Visočanstvo, že one temne, strašne dni, ko sama misel se je k Tebi bala, da ne bi se nasprotniku izdala; s podobo Tvojo v srcu smo trpeti, z imenom Tvojim v ustih krvaveli...

Pozdravljen nam iz dna srca, Ti sin velikega očeta!
 I niemu naš pozdrav velja,

saj misel nanj že nam je sveta.
 Pozdravljen v naši mili govorici, i mogočne majke Slave sin!
 Svobode naše prvič se glase Ti klici.

Pozdravljen i v imenu onih, ki pot Kalvarije so nastopili in spé v izbrisani gomili, ker glasno Tvoje so ime slavili . . .

A nismo vsi, kar nas svobodne vidiš;

o preko črte — ob valovih adrijanskih, Tvoje je kraljestvo razprostrto, kjer nate misli mnogo srce strito . . . In Tebe se spominja tužni Korotan, ki ni mu sinil še svobode dan.

Ti Sokol, ki si Kosovo osvetil, masčuj zutirane nam brate, ki s solzami ozirajo se nate!

Ponosno vojsko vidiš pred seboj, a nismo vsi: nas je kot listja, trave! Glej, sebe, malčke, sine Slave poklanjamo Ti danes v dar, Ti prvi Jugoslavije vladar! Oj, kralj Matjaž, stoletja že prerokovan, Tvoj rod pozdravlja Te udan!

Ponosni, močni, zmagoviti, se v Tvoji čutimo zaščiti . . . Ljubavi naše sveta vez, sovragu bo poguben jez.

Ko danes prvič si med nami, vsi upamo, da nas boš večkrat še osrečil, saj Tvoji smo, ker sam si nas odrešil!

Pozdravljen nam stotisočkrat!

Marija dr. Lamutova.

Prihod in prvi dan bivanja regenta v Ljubljani.

Ljubljana v pričakovanju.

Ves teden je bilo po našem mestu nenavadno gibanje. Razgovarjanje po ulicah, javnih lokalih, doma, kako da se pripravimo za slavnostne dni, kaj storimo, da bo Ljubljana najslajnejše pokazala tudi na zunaj, kako toplo čuti pomen zadnjih dni meseca junija 1920. leta. Okoli in okoli so čistili in pospravljali, donasili zelenje, cvetje, rože, pletli vence, delali zastave. Razporeženje se je stopnjevalo žarke, čim lepša poročila so prihajala iz Zagreba, kako je bil svečano sprejet regent in čim bolj se je bližal današnji dan. Vse je hitelo in vrvele, delalo in se trudilo, da bo lice Ljubljane čedno in bo ugajalo našemu princu. Prišla je sobota in Ljubljana se je dvignila, zavedajoč se, da se je nakitila dnevom primerne. Od enega dela našega mesta do drugega z vseh strani plapolajo ponosno jugoslovanske zastave, hiše so odlične z zelenjem in še z malimi zastavicami, balkoni polni zelenja, cvetje je kar nasuto po hišah in čim večja je, toliko bolj se je nakitila. Čestito poslopie našega magistrata je zavito v zelenje in cvetje, na pročelju pa stoji pod krono velika začetnica imena našega regenta, izražajoča: Aleksander, bodi pozdravljen! Posebna skrb je bila posvečena ulicam, po katerih se bo vozil regent. Kolodvor valovi prepletenega zelenja med zastavami in zastavicami, šest in šest mlajev je postavljenih na obeh straneh poti, pred Bavarskim dvorom je 6 mlajev, ob »Evropi« in med nadaljnjo ulico 4. več na sprevodni poti posebno lepo ovitih v narodnih barvah s transparentom SHS. Lep krog tvori 12 mlajev pred Slonom. Narodni dom je nakitjen in »Sokol« ga diči nad vhodom. Na državnih poslopih vihrajo zastave in vsa so lepo ozaljšana. Pred deželno vladno so postavljeni štirje slaveloki, na juščni palači nad vhodom kraljuje krasni beli orol, na vrhu pročelja so blesti

napis: P. I. deželni dvorec je okusno opremljen, istotako poslopie komande dravske div. oblasti tik »Zvezde«, to velja tudi o pošti. Naša šolska poslopja so polna zastavic in spletenega zelenja. Mladina je rada donesla cvetja in rož. Škofija je lepo okinčana in tudi frančiškanski samostan. Slika mesta se danes opoldne še izpopolnjuje. Ulice vedno lepše okraščene, vedno več zelenja in cvetja, okna obkrožena z zelenjem, stebri oviti z vencem zelenja, kandelabri v zelenju, prodajalne okinčane, v izložbenih oknih aranžma za aranžmajem: slike prestolonaslednika s skrbno in primerno izbranim ovenčanjem, lepe preproge, narodni trakovi zastavice, slika je vedno pestrejša, vedno mikavnejša, izraz hotenja, da bodi Ljubljana po vseh svojih močeh kar najlepša, se dovršuje. Tudi stranske ulice so polne zastav in zastavic, spletenega zelenja in drugih okrasov. Vsa Ljubljana od tal do vrha se je pripravila na sprejem svojega princa. Dolgo časa ga je čakala. Slednjič je prišel. Solnce sije, vsa priroda dehti v polnem življenju. Krasota okrog in okrog. Sredi te krasote pa naša Ljubljana, srce Slovenije, nad njo pa ponosni naš grad. Narava sama ga je ovila okrog z zelenjem in cvetjem. Še lepši nego navadno je danes. Zmagovito plapolajo vrhu njega zastava Jugoslavije, prijazno zroč na okoli daleč in daleč, ostro pa se odčrtujoč proti zapadu . . .

Regentov prihod. — Triumfalni vboj v mesto.

Kmalu po 2. uri so se jele valiti nepregledne množice ljudstva po Wilsonovi cesti proti kolodvoru. Prišla je kraljeva garda v pestrh svojih uniformah. Za njo je valovala pestra množica, večinoma v narodnih nošah. Skupine so se jele razvrščati na odločenih jim mestih in zasedati odkazane jim tribune. Kmalu nato je došla sokolska ko-

njenica, za njo nepregledne vrste naših čilih Sokolov iz vseh krajev Slovenije. Pred glavnim kolodvorom, ki je bil izredno okusno okrašen in dekoriran, je bila postavljena velika tribuna, ki je bila določena za državne uradnike. Napolnjena je bila do zadnjega prostora. Prostor pred kolodvorom je bil posut z zelenjem, ob vhodu pa je bila položena preproga. Na desni strani je bila nameščena garda na konjih. Ob četrtna pet je prišel župan dr. Ivan Tavčar, ki se je postavil pred tribuno, obdan od občinskih svetovalec. Ob petih je počil na Gradu prvi topovski strel v znak, da je dvorni vlak prispel v Zalog. Nastala je splošna nanetost. Magistratu ravnatelj dr. Milutin Zarnik je pristopil k županu, noseč srebrno taso, darilo mestne občine Njegovemu kraljevskemu Visočanstvu — na kateri je bil kruh in sol. Poteklo je nekaj minut, nakrat je nastalo med občinstvom lahko gibanje in zaslišali so se klici: »Vlak prihaja!« Se nekaj trenutkov in začulo se je ropotanje koles, sopihanje lokomotiv in vlak se je ustavil na kolodvoru. V ljubljanskih cerkvah so zazvonili vsi zvonovi, z gradu so grmeli topovi . . . Bilo je točno 17 in 10 minut. Zadonela je godba in ozračje so napolnili mogočni akordi divne naše kraljevske himne »Bože pravde«. Iz vlaka je lahkih korakov izstopil Njegovo Visočanstvo regent Aleksander. Nasproti mu je hitel deželni predsednik dr. Janko Brejc in ga poklonivši se mu nagovoril tako — le:

»Praznično oblečena in kakor nevesta v veselju in pričakovanju koprneča pričakule Slovenija Vasega poseta. Velika čast mi je, da morem Vas, Visokost, v imenu Slovenije pozdraviti. Dobrodošli na slovenskih tleh, Bog živi kralja in celo dinastijo!«

Navdušeno pozdravljen se je regent nato razgovarjal z raznimi dostojanstveniki, med njimi z ministrom na razpoloženju dr. Albertom Kramerjem in Jožefom Gostinčarjem, s šestimi poverjeniki naše vlade, z zastopniki duhovščine in sicer knezoškofom dr. Antonom Bunaventuro Jegličem, pravoslavnim svečnikom Obradovičem in protestantskim pastirjem dr. Schnelderjem. Med serklom na peronu je bil zlasti zanimiv pozdrav poslanca Grafenauerja, ki je pozdravil regenta v imenu koroških Slovencev: »Pozdravljam Vas Vaša Visokost kot zastopnik koroške Slovenije in pričakujem, da nas Vaša Visokost obišče takoj, ko nas več ne loči ped časa, da izrazimo svojo pripadnost k Jugoslaviji.« Regent je poslancu krepko stisnil roko.

Končno je pozdravilo regenta 12 iz Slovenije zbranih poslancev, s katerimi je bil dlje časa v živahnem razgovoru. Nato je stopil prestolo: naslednik regent v spremstvu ministrov in drugih dostojanstvenikov k častni stotnji ter pregledal njene vrste. Med navdušenimi ovacijami je zapustil regent peron. Pred kolodvorom ga je pričakovala tisočdelna množica. Čim se je pojavil ob izhodu, so zazmeli gromki živoklici. V imenu mestne občine je pozdravil Njegovo Visočanstvo regenta Aleksandra ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar, obkrožen od občinskega sveta, izvajajoč:

Vaša kraljevska Visokost!

Pri vstopu v največje slovensko mesto izrekam v imenu prebivalstva globoko zahvalo za milostivi obisk.

Spominjam se pri ti priliki prvega kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, Vaše kraljeve Visokosti presvitlega očeta, Njegovega Veličanstva kralja Petra I. V roke Vaši kraljevski Visokosti, presvitlemu namestniku našega ljubljanskega vladarja, polagamo v tem visoko historičnem trenutku v imenu starodavne bele Ljubljane prisego zvestobe in vdanosti. Hvaležnost in navdušenje nam polni srce danes, ko stopa med nas član slavne dinastije Karagorgjevičev, ki je izšla iz jugoslovanskega naroda ter je za ta narod prelivala kri, s katero je bila potem odrešena tudi naša slovenska zemlja. Bog nam ohrani narodno našo dinastijo, Njegovo Veličanstvo kralja Petra I. in Vašo kraljevo Visokost, našega svetlega prestolonaslednika, v katerega stavlja vse svoje upe naša ujedinjena in enotna država!

Blagovollite, Vaša kraljevska Visokost, v imenu slovenske prestolice sprejeti slovenski pozdrav s kruhom in soljo!

Končaje svoj govor je ponudil župan regentu hleb in sol. S prijaznim usmevom je kraljevič vzel kosček kruha in se zahvalil za prirčni sprejem ter stopil v štirivprežni voz v spremstvu ministrskega predsednika dr. Vesničja. Spremstvo, kakor tudi dostojanstveniki, ki so bili pri sprejemu na kolodvoru, so se razvrstili v pripravljenih ekvipažah. Med špalirjem našega vojaštva in kraljeve garde, obdan od sokolske kavalade in oddelka garde, odpehtal se je regent frenetično pozdravljen s kolodvora.

Sprevod.

Pred regentom se je peljal v prvem vozu policijski ravnatelj dr. Guštin, za njim v drugem vozu dvorni maršal Damjanovič s sekcijskim svetnikom dr. Staretom. Sledilo je pol eskadrona garde, za gardo je sledila deveterica jezdecov-Sokolov. V tretjem četveroprežnem vozu, obdan od Sokolov-jezdecov, je sedel regent Aleksander z ministri. Voz so vozili štirje izbrani vranci lipljanci iz žrebčarne na Selu. Kočijaž je bil v sloven. narodni noši kakor tudi njegova služabnika, ki sta prvi nar vodila za uzde.

Regentovemu vozu je sledila druga polovica gardnega eskadrona. Za tem so sledili sledeči vozovi: podpredsednik Narodnega predstavništva dr. Ribar in predsednik deželne vlade dr. Brejc, v drugem minister Korošec s škofom dr. Jegličem, v tretjem minister dr. Krizman in poverjenik Remec, v četrtem minister dr. Drinkovič in poverjenik dr. Verstovšek, v petem vojni minister Jovanovič in poverjenik Fon, v šestem minister dr. Kukovec in župan dr. Ivan Tavčar, v sedmem armijski komandant general Vasič in poverjenik dr. Gosar, v osmem minister dvora Jankovič in general Krsta Smiljančič, v devetem admiral Koch in poverjenik Jan, v desetem general adjutant Zečevič in poverjenik inženir Serbec, v enajstem general Pilverič in predstnik viš. deželnega sodišča Kavčnik, v dvanajstem general Mal-

ster in delegat ministrstva financ dr. Šavnik, v trinajstem polkovnik Trifunovič in ravnatelj dr. Senekovič, v štirinajstem komandant garde polkovnik Živkovič in sanitetni šef dr. Oražen, v petnajstem podpolkovnik Popovič in agrarni poverjenik dr. Lukan, v šestnajstem ord. major Dimitrijevič in načelnik dr. Marn, v sedemnajstem adjutant vojnega ministra in admiral Kocha. Daje so sledili upravnik dvora Raketič in garda Beograda Lazaretič, kakor tudi telesni zdravnik dr. Koen in drugi dostojanstveniki. Sprevod se je na to razvrstil v približno istem vrstnem redu, kakor so bila društva in korporacije razvrščene.

Ko se je pripeljal regent pred Bavarski dvor, ga je tam stoječa skupina slovenskih dobrovoljcev iz solunске fronte skupno s koroškimi prostovoljci pozdravila z viharimi »Zivio«-klici. Godba Zveze jugoslovenskih železničarjev je zaigrala narodno himno. Nato se je pomikal kraljevi sprevid mimo zastavonoše Sokola in med dolgim šesterovrstnim špalirjem Sokolstva, ki je pozdravljalo regenta z navdušenja polnimi »Zivio«-klici. Špalir do kavarnе Evrope so tvorili dijaki 1. in 2. državne gimnazije, realke, obrtne šole, nemške realne gimnazije in učenci obeh nemških šol.

Zastopniki okoliških občin.

Pred kavarno Evropo in pred Figovcem so bile postavljene štirje tribune za okoliške župane in zastopnike okoliških občin. Bili so to zastopniki iz Metlike, Črnomlja, Ižice, Vač, Boštjanja ob Savi, Prevoja, Sent Janža, Dolskega, Rafolč, Trzina, St. Vida nad Ljubljano, Dednega doma pri Višnji gori, Dev. Mar. v Polju, Šmartna pod Šmarno goro, Mengša, Dobrunj, Dobrege polja, Most, Kamnika, Viča, Gornjega Polja, Skofje Loke, Kamne gorice, Prečne, Radovljice, Šmarce, Dobreve, Polhovca Gradca, Dobrove, Loža, Ljubna, Moravč, St. Vida nad Cerkljico, St. Jurja pri Grosupljem, Begunj pri Cerkljici, iz Grosuplja, Starega trga, Borovnice, Lukovice, Brezovice, Kranja, Medvoda, Šmartna pod Šmarno goro, Novega mesta, Smihela, Stopičev, Kandijs, St. Jerneja in drugih občin, kateri zastopniki so prišli na svoje mesto šele, ko ni bilo več mogoče ugotoviti, katero občino zastopajo.

Sole, društva, zadruga.

Za zastopniki okoliških občin so se razvrstili šole z učiteljskimi zbori in sicer po vrsti: vadbica in učiteljske, I. deška meščanska šola, dekliška meščanska šola, druga deška meščanska šola, II. dekliška meščanska šola, I. mestna grazečna deška ljudska šola, II. mestna grazečna ljudska šola, na kar so sledila II. deška in druge korporacije. Če sledimo Wilsonovi cesti proti pošti na levi strani ceste, so stali tu: pevsko in bralno društvo Toplice z zastavo, Društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, Zidarsko in tesar. društvo v kroju z zastavo.

Na tribuni so bila zbrana načelstva obrtnih zadrug in sicer Zveze obrtnih zadrug in Obrtnega društva. Zastopane so bile ključavničarska zadruga Ljubljana, zadruga Izvoščkov, dimnikarjev, črkoslikarjev in sešnih slikarjev, pokr., zobotehnikov, brivcev, Slovensko obrtno društvo Celje, tesarjska zadruga, obrtna zadruga Šmarje pri Jelsah, gromč. tiskarjev, obrtna zadruga

Škofja Loka, krojaška zadruga, čevljarška zadruga, mesarska zadruga, obrtna zadruga Laško, obrtna zadruga Trbovlje itd.

Za hišni posestniki, ki so tvorili precej lepo skupino, je prišel na tribuno ruski kružok, pri katerem so bili zastopani tudi begunci iz Rusije. Nato so stale ženske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda in zastopstvo Osrednje družbe.

Belokranjeci.

Na drugi strani stavbišča Ljubljanske Kreditne banke so se razvrstile narodne noše, jezdec in vozovi iz vseh delov naše prostrane domovine. Predvsem moramo tu omeniti takoj pri Gajevi ulici zastopstvo Belokranjcev iz občin Bojanci, Marindol, Adlešiči in Zumberka, 90 po številu, pod vodstvom učitelja Boža Račiča, in pravoslavnega svečenika igumana Mitrofan Vukčevića, polovica Belokranjcev je bilo pravoslavnih Srbov, ki so se pred sto leti naselili v črnomaljski okolici. Radostno so oprevala brhka belokranjska dekleta v izrazito tipičnih nošah spontano zložene pesmi prigodnice na čast čiki Peru in sinu Aleksandru. Tako n. pr. so pevale:

Čika Pero! Živela Ti Jela!
Sad je Tvoja Jugoslavja celat!
daje:

»Stiže pismo od Karla:
Avstrija propala.
Predajam ti čiki Peri,
da ju bolje redi!»

Belokranjci torej so predstavljali: četvorica mladih deklic bajko »Kresnice«, dalje »Zelenega Jurja« in »vinsko trgatve«.

Jezdci in vozovi.

Ob Wilsonovi cesti so stali razvrščeni v lepem redu jezdec in narodnih nošah. Bili so to jezdec iz Čemšenika, Polhovega gradca, Polovca, iz Ribnice, iz Hrašovice, Trebnjega, iz Bleda ter iz najbližnjih okoliških vasi in predmestij Ljubljane, tako iz Šiške, Dobruni, St. Vida, iz Most, zlasti mnogo iz trnovskega predmestja. Tudi Ljubljana sama je postavila zelo častno število jezdec in narodnih nošah. Ob Aleksandrovi cesti in ob Wilsonovi cesti so bili na to razvrščeni številni vozovi, okrašeni z zelenjem in s cvetjem in zastavami, na katerih so se košatile divne naše narodne noše v vseh oblikah, ki jih le redko vidimo tako izbrane na naših prireditvah. Samo ob sebi se razume, da je Ljubljana sama postavila prav častno število takih vozov. Prišli so pa vozovi tudi od daleč iz vseh strani naše domovine. Bilo je tu kmečko ženitovanje iz Radomlja, Adlešičani so poslali svoj voz, na njem originalne marindolske in bojanske noše ter je družba predstavljala veselo trgovatve v naših črnomaljskih gorah. Bili so to vozovi iz Tacna, Viča - Glinc, Brezovice, Kamnika, Preserja, Grosuplje, Podnarta, Stožice, Moravč, iz Komende. Nočemo in ne moremo jih razvrstiti po pokrajinah, niti po vrstnem redu, kako so sledili v sprejeto, gre nam samo za to, da naštele nekaj izmed udeležencev, ki so žrtvovali trud, da so s svojimi težkimi konji in vozili prispeli v Ljubljano počastiti našega prestolonaslednika. Bili so to težki vozovi iz Blagovice, Kosev, Gornje Šiške, iz Domžal, Dravljice, Viča, Škofje Loke, Grosuplje, Kočevja, Ježice, cele skupine zlasti iz Trnovca, Most, Udmata in drugih ljubljanskih predmestij. Črnomaljanci in Metličani so tvorili posebno skupino. Tudi samostojna kmetijska stranka je imela svoj voz.

Pevska Zveza.

V velikem polkrogu pred pošto nasproti skupini iz zasedenega ozemlja so stali na trostopnih tribunah pevci in pevke »Glasbene Matice« in ljubljanski pevskih društev »Ljubljanski Zvon«, »Slavec«, »Ljubljana«, »Krkovo - Trnovo«, »Jugoslovanskih železničarjev«, »Jugoslavije« s štirimi zastavami. Pod vodstvom ravnatelja Glasbene Matice Mateja Hubada so društva zapela ob prihodu prestolonaslednika regenta himno naše kraljevske hiše »Bože Pravde«, »Lepo našo domovino« in »Naprej zastava Slavec«. Veličastno so doneli akordi našega ujedinenja pod solnčno nebo.

Zasedeno ozemlje.

V širokem loku od Slona preko križišča pred pošto do Malice so se porazmestili zastopniki naše neodrešene domovine, zasedenega ozemlja: pod »pesnikovo« krutostjo zdihujoča Reka, goriške Gore z našimi vrtilmi Tolminci, solnčna Gorica z zastavo goriškega Sokola, ovito v črno, potem Vipava, na tribuni med Slonom in Malicem visoko gori imena, ki so sveta vsakemu Jugoslovenu: Soča, Trst, Istra, pod njimi pa skupina žena in deklet v tržaški okoliščinski noši, pred njimi pa begunka mladenka, za središčem to, lahka nošena.

najpomembnejše skupino, gre v prvi vrsti ge. dr. Debeljakovi, ge. dr. Sorlijevi in ge. Maši Gromovi velika zahvala.

Pozdravljajo te oni, ki bodo živeli!

Naravnost ganljivo je bilo videti, kako so nestrpno pričakovali primorski begunci regentovega prihoda. Dočim so druge skupine s viharinimi vzkliki pozdravljale že gardo na konjih, so se iz primorske skupine pač tudi čuli pozdravni klici, so se tudi dvigale roke v pozdrav, ali oči vseh so bile uprte le tja — nazaj gori proti postaji, od koder je imel priti četverovprežni voz. A ko so ga uzrli, tedaj pa je izbruhnilo z naravnost elementarno silo vse ono tako dolgo neutešeno hrepenenje. In če si jim pogledal v obraz, si videl, kakšno neizmerno radost jih je navdahnila, radost, ki jim je silila v oči solze, katere pa niso bile samo solze veselja, temveč tudi solze bridkosti, saj jim je ta svečanostni trenutek, ko je prihajal prednji Tisti, ki bi po vsej božji in človeški pravici moral biti njihov vladar, staval še s tem večjo jasnostjo pred oči, srce moreče dejstvo, da so v vsej srečni, odrešeni domovini oni sami, ki zanje vsaj še sedaj ni odrešena. In bilo je določeno, da se regent ustavi pred to skupino, ki mu je tako srčno želela izreči svoj prav poseben pozdrav. Ali voz je zavozil dalje. Tedaj pa se je ohrabrila mala Alda dr. Sorlijeva in stekla je za vozom. Voz se je ustavil in regent je izstopil. S šopkom v roki, poleg nje druga deklica v beli tržaški okoliščinski narodni noši, in gospi dr. Debeljakova so se poklonile, potem pa je Alda takole pozdravila regenta:

Po pozdravu mu je izročila šopek cvetlic, natrganih na tržaških tleh in povitih s slovenskim trakom, na katerem se je čital napis: »V Tvoje roke, dragi vladar, polagamo uso do svoje!»

Vidno ginjen je regent poslušal deklitčin nagovor, sprejel šopek in poljubil malo rodoljubko na čelo. Nato je stopil zopet v voz, in izprevod se je ob viharnem vzklikanju občinstva pomikal dalje.

Na obeh straneh Aleksandrove ceste v smeri proti gledališču so stali »Orli«, »Orlice« ter orlovski naraščaj z lastno godbo, Krščanska ženska zveza, potem Krščanska socialna zveza, na čelu pet zastav, in druge krščanske organizacije. Gorenjo stran ceste so potem vso do nasproti gledališča zavzeli jugoslovanski železničarji in javni nameščenci, dočim pa je bilo na gledališki strani na posebni tribuni nameščeno osebje obeh gledališč. Odtod dalje do Bleiweisove ceste je stalo ob obeh straneh ceste gasilstvo, zedinjeno v Gasilski zvezi, izvzemši oddelek na gornji strani, kjer so bili razvrščeni trgovski gremiji. Poleg gledališkega osebja so na vzvišenem prostoru stali v svoji pestri narodni noši sestre Slovakinje.

Pred Narodnim domom.

Od vogala Gledališke ulice so bili skupini narodnih noš priklopljeni člani kraljevega slov. gledališča v Ljubljani na prostoru pri operi. Ko je regent privozil mimo, so mu bučno zadonele fanfare iz opernega poslopja. Na nasprotni strani so pozdravljali regenta zastopniki Zveze trgovskih gremijev in združug za Slovenijo.

Narodno žensko regentu.

Narodno napredno žensko je sprejelo prestolonaslednika v veličastni skupini deloma pred Narodnim domom v smeri proti Trubarjevemu parku, deloma na nasprotni strani na tribuni. Ko se je približal voz prestolonaslednika, je stopila pred voz učenka V. razreda mestnega dekliškega liceja (gimnazije) Ljubica Glasierjeva ter mu izročila krasen šopek planinskih cvetk sestavljen iz sviča, murk, emcijana in planik. Gospodična Glasierjeva ga je obenem pozdravila s temile besedami, ki so bile v zlatu vzene tudi na traku:

»V zlato odete so planine,
ko prvič stopaš Ti med nas,
ki dal si nam prostost in spas.
Pozdravljam hrabri naš rešitelj
prejasi narodni vladar,
za spas ljubezen sprejmi v dar.
Narodno napredno žensko.

Prosvetna in kulturna društva.

V polkrogu pred Narodnim domom so bili razvrščeni akademiki in dalje proti Trubarjevemu parku društvo Pravniki, Društvo notarskih kandidatov, Četka obec in Društvo ljubiteljev poljskega naroda. Pred Trubarjevimi spomenikom na skupni na naših umetnikov, pisateljev in znanstvenikov. Na visokem odru pri vhodu v Tivolski park so stali hrbo-lazci in lovci, nad njimi pa »Zlatorog«. Regent je prijazno odzdravil na vse strani. Pred Narodnim domom je svirala godba salonskih gozencev.

Četka obec in Društvo ljubiteljev poljskega naroda. Tik za igralci so tvorili posebno skupino narodnih noš — Čehoslovakinje, katerim se je priključila »Četka obec«. Spreveda se je udeležila tudi čehoslovakijski generalni konzul dr. Bonaf.

Ujemanje se klanja regentu. Vse prostor pred Narodnim domom je zavzelo narodno žensko in akademsko mladino. Na velikem, v obliki podkve postavljenem odru je navdušeno in odlično pozdravljala svojega protektorja, ki je kot osvobodilec položil tudi temelje kulturnemu napredku. Tu so bila dalje zbrana zastopstva narodnega ženskega Slovesnega ženskega telovadnega društva. Pri nadaljnjem sprejedu so bili zastopniki »Pravnika«, »Društvo notarskih kandidatov« in »Društvo ljubiteljev poljskega naroda«.

Pred Trubarjevimi spomenikom.

Pred monumentalnim Trubarjevimi spomenikom so se poklonili regentu odlični zastopniki slovenske umetnosti, literature in znanosti. Tik spomenika pa so postavili svoje vrste slovenski planinci pod vodstvom g. Radičure. Z hainim »Zlatorogom« so vzbujali splošno pozornost.

Šolska mladež.

Vso Bleiweisovo cesto do vladne palače je napolnila šolska mladež z zastavicami v rokah. Prizori globoke ginjenosti in vzvišenosti so se odigravali, ko je regent vozil mimo nedolžne dece, ki je v enomer s sonornim glasom vzklikala svojemu vladarju. Tudi sprejedu te mladine pred palačo je bil nad vse ginljiv. Regent je s posebnim zanimanjem sledil oduševljenju mlade dece.

Veliko skupino so tvorila dalje tudi gasilska društva.

Narodne noše.

Pestrost slike tako v špalirju kakor potem v sprejedu so povečale številne narodne noše iz vseh delov naše domovine. Poleg peč in zavijač je bilo veliko število narodnih noš iz Istre, bile so tu Korošice, vmes tudi Ziljanke, zastopana je bila karakteristična narodna noša iz Roža in videli smo veliko število moških v narodnih nošah, navadnih na Gorenjskem, vmes noše iz Kranjske gore s širokakrajniki. Oglašale so se karakteristične pastirske piščali in rogovi.

Sprejedu.

Ko je prišel kraljevi sprejedu do vladne palače, je šel regent v spremstvu ministrskega predsednika dr. Vesniča v palačo. Njima je sledilo po vrsti vse ostalo spremstvo. Čez par minut je stopil regent na svečano ozlašan balkon nad glavnim vhodom. Zadoneli so zvoki narodne himne, občinstvo pa je pozdravilo regenta z navdušenimi klici in mahanjem rok. Poleg regenta so bili na balkonu še železniški minister dr. Korošec, socialni minister dr. Kukovec, predsednik deželne vlade dr. Brejc in drugi gostje. Ob drugih oknih poleg balkona so stali vojni ministri Hadžić, generala Maister in Plivelič, župan dr. Tavčar, dr. Kramer, min. n. raz., knezoškof dr. Jeglič in drugi. Nato se je začel mimo regenta premikati veličasten sprejedu vseh skupin, ki so tvorile špalir od glavnega kolodvora do vladne palače. Manifestanti so navdušeno pozdravljali prestolonaslednika, ki je pridno odzdravil z zadovoljstvom in nasmehom.

Sprejedu, ki se je začel ob pol sedmih, je trajal nad dve uri in ves čas je stal regent na balkonu in se je zanimal za vsako posamezno skupino. Med sprejedom se je nabralo pred vladno palačo vedno več občinstva, ki se je pridružilo pozdravljanju manifestantov v sprejedu. Po končanem sprejedu je množica zapela »Lepo našo domovino«, nakar je stopil regent ponovno na balkon in se zahvaljeval za priskrbe pozdrave. Množica je zapela še »Bože pravde« in kar ni hotela prenehati z življenjskimi.

Pozno na večer so se vračali deset in deset tisoč po svečano razsvetljenih ulicah proti domu. Še nikdar ni doživela naša Ljubljana podobne slovesnosti. Še nikdar ni bilo toliko prisrčnega navdušenja v našem ljudstvu, kakor ob prihodu regenta Aleksandra. Beogradski in zagrebški gostje so se odkrito čudili navdušenja našega ljudstva, ki je nekdajlo regentu vse svoje srce in svojo dušo.

Dan prihoda našega prestolonaslednika v belo Ljubljano ostane zapisan med našimi dnevi v zgodovini slovenske prestolice. Prihod regenta Aleksandra v Ljubljano je bil naravnost triumfalni. Tako more svetleti svojega vladarja le narod, ki ga ljubi z vsem žarom narodne in državne ljubezni. Tako pozdravlja narod svojega vladarja, kot zmagovalca osvoboditelja iz tisoletne sužnosti. Včerajšnji srečanje regenta Aleksandra v Ljubljani prinaša o bres-

mejni ljubezni slovenskega naroda do svoje narodne jugoslovanske dinastije.

Naše Sokolstvo.

Ce kdaj, se je včeraj postavilo naše Sokolstvo. Štiristot so naše sokolske armade in 80 konjenikov je defiliralo pred regentom, ki je bil očividno presenečen, zroč pred sabo takšno silno narodno vojsko, ki si jo je vzagajlo vkljub in navzlic svoječasemu hitemu avstrijskemu pritisku neznatno slovensko pleme v svojih naprednih slojih.

Pa pravijo, da ni napredniakov! Neverniki in obrekovalci, prišli bi se se včeraj les učiti!

Poklon zasedenega ozemlja.

Približala se je skupina primorskih beguncev, na čelu jim zastava Goriškega Sokola z njegovim starostom, dr. Antonom Šapljio in zastopnikom Tržaškega Sokola v kroju. Napisa deska »Zasedeno ozemlje« je bila ovita v črno, in ravno tako tudi zastava. Za zastavo so korakali najodličnejši predstavitelji naših neodrešenih bratov, med njimi starosta primorskih Jugoslovenov, mož, ki je vse svoje življenje, vse svoje dejanje in nehanje žrtvoval narodu, ki je na svoja stara leta zapustil svojo domovino in leta 1918. odšel v daljni svet, da bi tamkaj z drugimi enako požrtvovalnimi možmi pripravil osvobodjenje narodu, mož, ki je zato danes tudi begunc med begunci iz navdušene domovine, dr. Gustav Gregorin. Potem pa je sledila dolga vrsta žena in mož, v žalni črnini, in potem deca, up, zlati up onih, ki so gradili srečnejšo bodočnost našemu narodu ob sinji Adrijali, a sta jim vojni vihar ter pohlepnost tučev po naši zemlji porušila to stavbo, preden so jo mogli dograditi.

Skupina se je ustavila pod balkonom, in kakor da čuječ silni udar v besnečem jugu se penečih valov naše Adrije, so zaorili klici: »Živio naš vladar! Živio naš kralj! Nočemo tuca! Nočemo pod Italijo! Živela Jugoslavija! Reši nas, naš vladar!»

Vsa ogromna množica, ki je stala pred vladno palačo, je prvi hip kakor obstala ob tem do dnarscega očem prizoru, potem pa se je združil z vzklikanjem neodrešenecv tudi njihov klic po svobodi za neodrešene brate.

Nepopisno genljiv je bil ta poklon naših primorskih bratov pred vladarjem odrešene domovine, in vidno ginjen je bil tudi regent sam, ki je zopet in zopet pozdravljaj in se zahvaljeval z roko, ko so se klanjali pred njim in vzklikali: naša Reka, naš Trst, naša Istra, naša Gorica, naša Vipava, naš Tolmin, in ko mu je »Soča« klicala v spomin, da tam doli na obeh bregovih te naše bistre hčere planinske, da tam doli ob sinji Adrijali živi rod, ki hoče biti na svoji zemlji svoj gospod, ki neizmerno želi in trdno upa, da pride, ker mora priti, čas, ko beli orol Karagorjevičev razkrili svoja krila nad vso sveto našo zemljo jugoslovensko.

Prepričani smo, da ostane poklon naših neodrešenih bratov neizbrisen v spominu vsakomur, kdor je bil pričujoč, a prav tako smo prepričani, da se je enako globoko vtisnil v njegovo mehko jugoslovensko dušo tudi regentu samemu.

Sprejedu so zaključili zastopniki »Jugoslovani, novinarskega društva«.

Odlikovanja.

Pred dnevem je Njeg. Visočanstvo podelil predsedniku deželne vlade za Slovenijo dr. Janku Brejcu in ljubljanskemu knezoškofu dr. A. Bonaf. Jegliču red sv. Save I. razreda.

Dvorni diner.

Ob 21. uri je dal Nj. V. regent dvorni diner, na katerem je imel govor, ki ga objavimo te dni in ki je izval viharo odobravanje. Predsednik deželne vlade dr. Brejc je odgovoril na regentov pozdrav in bomo tudi ta govor priobčili prihodnje dni.

Med dnevem ob 22.30 je priredilo ljubljansko prebivalstvo bakljado, katere se je udeležila nebrojna množica prebivalstva. Med zvoki raznih godb je korakala množica z bakljami in lampijoni mimo deželnovladne palače, kjer se je vršil diner, vzklikanja in živio-klicev na regenta in na kralja Petra ni hotelo biti konec. Regent se je apetovano pokazal med burnimi ovacijami tisočev in tisočev na balkonu in se je ginjeno zahvalil za priskrbe sprejem, ki mu ga je priredila Ljubljana, in izrazil svojo toplo ljubezen za vse brate Slovence. Tudi minister zaobračaja dr. Korošec in minister dr. Kukovec sta se v imenu vlade raz balkon zahvalila za izvanredno prisrčno načim, s katerim je prebivalstvo pozdravilo osvoboditelja, Nj. Visočanstvo, v katerega moramo položiti vse naše upanje.

Med bakljado je mesto in vso okolico razsvetljeval svetlobni reflektor na ljubljanskem gradu. Močno svetlobno trakova je nastal na

ulice, posebno proti vladni palači. Pozno v noč je mirno in brez vsakega incidenta končala manifestacija.

Razsvetljava mesta in bakljada.

Kmalu, ko je končal triumfalni sprejedu, ki je zanosno in odlično dokumentiral svojo toplo in iskreno zahvalo svojemu osvoboditelju, kakor tudi mirno in svečano manifestiral za odrešenje zaslužjenih bratov, je nad mesto pridrvela silna ploha. Osto deževje se je vilo in ulice so bile mahoma vse pod vodo. Ploha pa je trajala samo nekaj minut. Zopet se je razvedrilo in nastala je krasna poletna noč. Poletni hlad, osvežen po dežju, je zavladal v mestu, ki se je spremenilo v morje svetlobe. Vse ulice, vse hiše, vsa javna poslopja in stavbe so žarele v divnih in bahnih žarkih električnih žarnic. Nekatera poslopja so naravnost medseboj tekmovala v razkošnih ornametih. Na justični palači je žarelo preko 800 žarnic. Na pročelni strešni strani postavljena piramida z napisom P. I. je bila vsa razsvetljena. Ob 11. zvečer je čarobno zažarelo glavno pošto poslopje. Vhodno kupolasto pročelje je v najlepšem svetlobnem sijaju simboliziralo kraljevo krono. Tudi dramsko gledališče je bilo v raznih barvah in njansah razsvetljeno. Omeniti moramo dalje krasne razsvetljave na Mestnem trgu, zlasti pa na ljubljanskem magistratu.

Raznoferosti.

* Grozen zločin. Abnormalni Glogje Mišović v Sarajevu je izvalil 12letnega gluhega dečka Santa Katana v bližino pokopališča, tam mu je zapretel z nožem, da mora gleda v njega in ko je Mišović zadostil svoji perversni strasti, je začel dečka bosti z nožem. Deček je obležal mrtev, Mišović pa je divjal po mestu in šel na to na policijo naznaniti, da leži pri pokopališču mrtev neki deček. Mišovića so na to spravili na varno.

* Ukradeni milijoni. Milijonska tatvina v špandanski citadel, kjer je bilo pred letom dni ukradenih 60 milijonov romunskih lejev, je prišla na dan. Storilec, štiri osebe, ki so tedaj vršile vojaško službo in stražile ta zaklad, so zaprili. Tatovi so priznali zločin. Trije so za ukradeni denar kupili posestva, četrti pa ga je zapravil.

* Razdelitev Nobelovih nagrad. Poročajo, da se vrši meseca junija zopet razdelitev Nobelovih nagrad, in sicer za fiziko in kemijo za leti 1918 in 1919. V poštev prihajajo samo neki Nemci in Angleži. Kaj pa nagrada za mir? Ta se vedno čaka, menda na angela miru.

* Denar iz bronca in aluminija. Iz Turina poročajo: Novčarska konferenca latinske zveze je sklenila, da bodo kovale Italija, Francija, Švedska in Grčija drobni iz bronca in aluminija po 50 cent in po 1 in 2 liri. V promet pride tekem 3 mesecev.

* Okultizem. Glasom statistike »Pe-tit Parisien« živi sedaj v Parizu 35 tisoč ljudi od spirizma, prorokovanja iz rok, kart, zvezd in od drugih okultističnih umetnosti.

* Velikanska umrljivost v Rusiji. Iz Helsingforsa poročajo, da je baje znašala po uradnih številkah umrljivost v Rusiji leta 1911. 215 od tisoč, leta 1917. že 43 od tisoč in 1919. leta 73 od tisoč. Tudi število porodov se je zelo občutno izpremenilo, tako da je poročilo število umrljivosti od leta 1911. do 1919. za 62 od tisoč proti 8 od tisoč nad število porodov. Finaški listi so izračunali, da bo na ta način Rusija tekem 20 let izumrla.

* Nova avstrijska himna. Ko se bo zapriela nova avstrijska oborožena sila, se bo prvič intonirala nova avstrijska himna; njeno besedilo je složil državni kancelar dr. Renner.

* Velblod v Ameriki. O velblodu je znano, da je jako vtrajna in delovna žival, ki se da z lahko prehraniti, ker ne zahteva nikakih posebnosti in ohranov, kakor druge živali. Zato pa je bil velblod domača žival pri vsakem kmetu že v deželi faraona in sedaj se poslužujejo te koristne živali v severni Afriki, Arabiji in Mali Aziji. V Evropi in Ameriki se ga ne poslužujejo. Sedaj pa so ameriški farmarji v suhih krajih, kakor so Texas, Georgia in Arizona, uvedli velblode namesto konj. Pravijo, da se je samena izobno obnesla.

* Poskusen roparski umor in samomor ženske. V dunajskem hotelu »Zum goldenen Lamm« poizkusila je ženska roparski umor juvelirja, nakar je izvršila samomor. Zvabila je po častniškem inšeratu v hotel zlatarja Fanta pod pretezo, da mu hoče prodati blazni naki za 120.000 kron. Pundčila mu je steklenico pive, zlatar pa se je zahvalil, češ da popoldne ne pije alkoholičnih pijač. Nato je ženska vrgla raz mizo cvetlice, ki so stale na mizi in ko se je Fanto pripognil, da jih pobere, ga je ženska s vso močjo udarila s steklenico. Zlatar je klical na pomoč. Ženska je nato zavrla porovo kisline, ki jo brkone primešala tudi pivu. Rešila družba, ki je nato prihitela, je mogla konstatirati samo to, da je ženska umrla. Pri nji so našli pojni list, iz katerega razvidno, da se menda imenoje Erna Rusebacher iz Grada.

Glavni vredniki:

Rasto Protoslavje.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodaček.